

Kuntien eläkevakuutuksen suunnittelujohtaja Jari Sokka
Kunta-alan talous- ja rahoitusfoorumissa Tukholmassa 10.2.2005:

Palvelujen ulkoistaminen voi vaarantaa kunnallisten eläkkeiden rahoituksen

Vanhushuoltosuhteen heikkeneminen ja siitä aiheutuva hoito- ja hoivapalvelujen kysynnän kasvu muovaavat tulevana vuosina voimakkaasti kuntien tehtäväkenttää. Näiden ydinpalvelujen tuottamiseksi kunnat suunnittelevat yhä useammin palvelujen ulkoistamista. Ulkoistamisella voi olla mittava vaikutus kunnallisten eläkkeiden rahoittamiseen, jos kuntien oma henkilöstö samalla voimakkaasti vähenee. Olisikin tärkeää, että kunnissa otettaisiin ulkoistamishankkeita käynnistettäessä yhtenä näkökohtana huomioon niiden vaikutus eläkejärjestelmään.

Kuntien eläkevakuutus on ottanut strategiseksi tavoitteekseen eläkemaksun vakauttamisen 28,5 prosenttiin palkkasummasta vuodesta 2007 lähtien. Tässä tasossa pitäytyminen edellyttää paitsi hyvää pitkän aikavälin sijoitustuottoa rahastoiduille varoille myös palkkasumman vähintään 1,5 prosentin reaalista vuosikasvua. Toistaiseksi tämä kasvuvauhti on 1990-luvun alkua lukuun ottamatta aina ylitetty, mutta jos ulkoistamiskehitys kiihtyy, tilanne vaikeutuu. Tavoitteessa pysytään, jos henkilöstö vähenee nykyisestä korkeintaan 10 prosenttia. Jos henkilöstöä poistuu 20 prosenttia, eläkemaksua joudutaan nostamaan jo reilusti yli 30 prosenttiyksikön, ja 40 prosentin pienenemä nostaa eläkemenot jo 60 prosenttiin palkkasummasta ja maksut vastaavasti lähes 50 prosenttiyksikköön.

Tulevien vuosikymmenten aikana maksettavat eläkkeet ovat jo suurelta osin kanttuneet, joten eläkemenojen pienentämiseen ei ole mitään viisastenkiveä. Rahastoitujen varojen tuotoilla eläkemaksu voidaan vakioda eläkemenoja alemmalle tasolle, mutta tämän tavoitteen saavuttaminen riippuu täysin palkkasumman kehityksestä. Eläkejärjestelmän rahoituksen turvaamisen kannalta olisikin tärkeää säilyttää mahdollisimman suuri osa kunnallisesta työstä kunnallisen eläkejärjestelmän piirissä.

Keinot tähän ovat varsin rajoitetut siltä osin kuin kunnat ostavat palveluja yksityissektorilta. Kunnallista eläketurvaa ei näet voi tarjota sellaisillekaan yksityissektorin yrityksille, jotka tuottavat yksinomaan kunnallista palvelua. Sen sijaan olisi tärkeää pitää kunnallisen

eläkejärjestelmän piirissä kaikki ne yhteisöt, esimerkiksi kunnalliset osakeyhtiöt, joilla on mahdollisuus valita kunnallisen ja yksityisen eläketurvan välillä. Toistaiseksi kunnallinen osakeyhtiö voi olla Kuntien eläkevakuutuksen jäsenyhteisö vain, jos sen kunnallinen omistus on vähintään 90 prosenttia. Tälle rajoitteelle on vaikea löytää asiallisia perusteluja, ja rajoite estää nyt säätiömuotoisen palvelutuotannon sekä julkisen ja yksityisen sektorin yhteisyritysten kuulumisen kunnalliseen eläkejärjestelmään.

Eläkenäkökulma on harvoin esillä kuntien suunnitellessa ulkoistamishankkeitaan. Erityisesti suurten ulkoistamishankkeiden yhteydessä olisi kuitenkin tärkeää, että ennen päätöksentekoa selvitettäisiin, miten ulkoistaminen vaikuttaa henkilöstön eläketurvaan ja kunnan tuleviin eläkemaksuihin.

Lisätietoja antaa suunnittelujohtaja Jari Sokka, puhelin 0400 703 620

Kuntien eläkevakuutus on vakuutettujen määrällä ja maksutulolla mitattuna Suomen suurin eläkelaitos. Kuntien eläkevakuutus huolehtii kunta-alan henkilöstön työeläketurvasta ja sen rahoituksesta.